

Obsah

- Může věřitel spoléhat na to, že namísto společnosti zaplatí její dluh manažer? **2**
- Kdo dostal a zaplatil za krácení daně penále, nemůže již být trestně stíhán? **3**
- (Ne)diskriminace zájemce o nájem **4**
- Body za dopravní přestupky jsou trestem, nikoli administrativním opatřením **4**
- Odstoupení zaměstnavatele od konkurenční doložky **4**
- Navýšení základní sazby minimální mzdy **4**
- 45. podzimní konference členů mezinárodní sítě advokátních kanceláří THE PARLEX GROUP **5**

Úvodem

Vážení klienti a obchodní partneři,

chtěl bych Vás tímto informovat, že Společná advokátní kancelář Vítek a Mrázek se rozhodla své klienty a obchodní partnery pravidelně seznamovat s významnými aktualitami v oblasti práva, a to prostřednictvím příležitostně vydávaného dokumentu Právní aktuality, jehož první vydání právě čtete.

V tomto prvním čísle Vám předkládáme článek advokáta kanceláře Davida Kramného, ve kterém je pojednáváno o tom, zda věřitel může očekávat, že by dluh společnosti, která je předlužena nebo v úpadku, mohl být vymáhán vůči jednateli nebo členovi představenstva. Doufáme, že tento článek bude užitečný nejen při rozhodování o způsobech vymáhání Vašich pohledávek, ale zejména zabrání tomu, abyste se jako člen představenstva nebo jednatel dostali do situace, kdy by vůči Vám byly vymáhány dluhy Vámi řízené obchodní korporace. V další části společník kanceláře Dalibor Vítek stručně informuje o třech aktualitách z oblasti práva. Novinky z oblasti pracovního práva týkající se konkurenční doložky a změny v minimální mzdě přináší advokátka Nikola Hlavatá. V závěru prvního vydání se věnujeme podzimmu setkání členů mezinárodní sítě advokátních kanceláří THE PARLEX GROUP, které advokátní kancelář Vítek a Mrázek na začátku listopadu v Praze organizovala.

Přeji Vám příjemné čtení a klidné a pohodové prožití Vánoc!

JUDr. Petr Mrázek

Může věřitel spoléhat na to, že namísto společnosti zaplatí její dluh manažer?

Mezi jednatelem a členy představenstva je již známo, že pokud se jimi řízená společnost dostane do úpadku, insolvenční zákon jim ukládá bezodkladně podat insolvenční návrh. Řada z nich si je rovněž vědoma, že pokud tuto povinnost nesplní, věřitelé společnosti se za určitých okolností mohou domáhat uspokojení svých pohledávek rovněž z jejich osobního majetku. Jaké jsou meze a limity této osobní odpovědnosti členů statutárních orgánů v případě, že ve správnou chvíli insolvenční návrh nepodají? A jaké možnosti nabízí tato odpovědnost věřitelům, kteří si jsou vědomi, že na společnosti v úpadku si s největší pravděpodobností nic nevezmou a jejich pohledávka zůstane neuspokojena?

Připomeňme nejprve znění zákona. Ustanovení § 98 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen insolvenční zákon) ukládá dlužníkovi, který je právnickou osobou nebo podnikající fyzickou osobou, povinnost podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl nebo při náležitě pečlivosti měl dozvědět o svém úpadku. Kámen úrazu pro členy statutárního orgánu spočívá ve druhém odstavci citovaného ustanovení insolvenčního zákona, který rozšiřuje povinnost podat insolvenční návrh také na statutární orgán dlužníka, na který je právnickou

osobou, tedy jednatele a členy představenstva.

Důsledky nesplnění povinnosti vyplývající z ustanovení § 98 insolvenčního zákona stanoví hned následující ustanovení § 99 insolvenčního zákona. Z něj vyplývá, že osoba, která v rozporu s ustanovením § 98 nepodala insolvenční návrh, odpovídá věřiteli za škodu nebo jinou újmu, kterou způsobí porušením této povinnosti. Škoda nebo jiná újma podle citovaného ustanovení insolvenčního zákona spočívá v rozdílu mezi v insolvenčním řízení zjištěnou výší pohledávky přihlášené věřitelem k uspokojení a částkou, kterou věřitel v insolvenčním řízení na uspokojení této pohledávky obdržel.

Zde si již pozorný čtenář – věřitel musí všimnout, že pokud přihlásí svou pohledávku do insolvenčního řízení dlužníka v úpadku a jeho pohledávka není v insolvenčním řízení v plné výši uspokojena, nabízí se mu možnost hojit se i na dalších, často solventnějších subjektech, než je dlužník. Pozorný čtenář – statutární orgán jakékoli obchodní společnosti by měl při čtení předchozích a následujících řádků zpozornět také, neboť přesně v tomto okamžiku se dostáváme k noční můře mnoha manažerů. Těmito dalšími osobami, které mohou být povinné uhradit dluhy dlužníka v úpadku, jsou právě jednatele a členové představenstva společnosti, kteří v pravou chvíli nezatáhli za ruční brzdu a včasným podáním insolvenčního návrhu nezastavili pád jimi řízené společnosti s peněžitými závazky vůči více věřitelům po dobu delší třiceti

dnů po splatnosti, které společnost není schopna plnit.

Zdá se tedy, že po přečtení ustanovení § 98 a prvních dvou odstavců § 99 insolvenčního zákona lze říci, že tato ustanovení insolvenčního zákona počítají s tím, že pokud dluhy neplatí společnost, může je platit její statutární orgán.

Jelikož veškerá odpovědnost má své limity a podmínky, není ani výše popisovaná noční můra manažerů bezbřehá. Z odstavce třetího § 99 insolvenčního zákona vyplývá, že jednatel ani člen představenstva, který včas nesplnil povinnost podat insolvenční návrh, se své odpovědnosti za škodu způsobenou věřitelům jim řízené společnosti zproští, prokáže-li, že porušení povinnosti podat insolvenční návrh nemělo vliv na rozsah částky určené k uspokojení pohledávky přihlášené věřitelem v insolvenčním řízení, nebo že tuto povinnost nesplnil vzhledem ke skutečnostem, které nastaly nezávisle na jeho vůli a které nemohl odvrátit ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze po něm spravedlivě požadovat. Zatímco ustanovení § 98 a první dva odstavce ustanovení § 99 insolvenčního zákona jsou relativně srozumitelné, při zodpovězení otázky, jak statutární orgán případně jeho člen prokáže, že porušení povinnosti podat insolvenční návrh nemělo vliv na rozsah částky určené k uspokojení pohledávky přihlášené věřitelem v insolvenčním řízení, se zapotřebí nejen advokát a zdá se, že ani soudy nemají dosud zcela jasno.

Z vlastní zkušenosti si dovolím konstatovat, že jednatel či člen představenstva společnosti, která je několik měsíců či let v úpadku, avšak její statutární orgán nepodal insolvenční návrh, ale naopak po celou dobu přijímá za společnost další peněžité závazky, přicházející za advokátem se žádostí, aby advokát připravil úspěšnou argumentaci pro závěr, že porušení povinnosti podat insolvenční návrh nemělo vliv na rozsah částky určené k uspokojení věřitele, přichází zpravidla pozdě. V této souvislosti je vhodné mít na paměti rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 33/2008, ve kterém soud uzavřel, že *pokud pohledávka věřitele vznikla až v době, kdy statutární orgán společnosti či jeho člen byl v prodlení se splněním označené povinnosti (pozn. autora – povinnosti podat insolvenční návrh), je škodou celý rozdíl mezi tím, co společnost jako dlužníku zbývá splnit věřiteli, a částkou, kterou věřitel posléze obdržel v konkursu na úhradu této pohledávky.* Ke shodnému závěru dospěl Nejvyšší soud ČR rovněž ve svém rozhodnutí ze dne 20. října 2009, sp. zn. 29 Cdo 4824/2007.

Z citovaných rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR lze tedy dovodit, že je-li společnost v úpadku, ale její statutární orgán nepodá insolvenční návrh a naopak přijme další peněžité závazek, který společnost nebude schopna uspokojit, může být tím, komu vznikne povinnost takový závazek uspokojit, právě statutární orgán či jeho člen.

Okresní soud v Pardubicích šel ve svém rozhodnutí ze dne 12. května 2014, sp. zn. 27 C 124/2011 při vymezování mantinelů odpovědnosti za nepodání insolvenčního návrhu ještě o kus dále a uzavřel, že osoba, která v rozporu s ustanovením § 98 insolvenčního zákona nepodala insolvenční návrh, odpovídá věřiteli za škodu nebo jinou újmu, kterou způsobí porušením této povinnosti, přestože insolvenční řízení vedené s úpadcem nebylo dosud skončeno, ale z průběhu insolvenčního řízení je zřejmé, že přihlášená pohledávka věřitele nemůže být uspokojena ani z části. V takovém případě se dle rozhodnutí soudu nejedná o předčasně podanou žalobu a lze jí projednat.

Jedinou účinnou obranou před přísnou odpovědností manažerů dle ustanovení § 99 insolvenčního zákona je neustálé sledování, zda společnost je schopna plnit své peněžité závazky. Jakmile se společnost dostane do situace, kdy má více věřitelů a peněžité závazky po dobu delší třiceti dnů po lhůtě splatnosti, které není schopna plnit, je velice vhodné, aby člen představenstva nebo jednatel zpozorněl a intenzivně se zajímal o to, zda jím řízená společnost není v platební neschopnosti. Stejnou pozornost by měl manažer věnovat rovněž tomu, zda jím řízená společnost není předložena, tedy zda nemá více věřitelů s celkovou výší závazků převyšující hodnotu majetku společnosti. Jak platební neschopnost, tak předložení společnosti je ustanovením § 3 insolvenčního zákona definováno jako úpadek

dlužníka, který aktivuje povinnost společnosti a jejího statutárního orgánu bez zbytečného odkladu podat insolvenční návrh.

Mgr. David Kramný, LL.M.

Kdo dostal a zaplatil za krácení daně penále, nemůže již být trestně stíhán?

Daňové penále je trest, nikoli administrativní opatření. Protože nikdo nemůže být za jeden čin trestán dvakrát, znamenalo by to, že kdo dostal a zaplatil za krácení daně penále, nemůže již být za toto krácení daně trestně stíhán, resp. pokud již stíhán je, může se domáhat zastavení trestního stíhání nebo i soudního řízení. Takto vskutku již i rozhodl Obvodní soud pro Prahu 4 právě z důvodu, že obžalovaný už kromě doplacení daně dostal od finanční správy penále a nemůže tedy být potrestán podruhé. To by měl být důsledek průlomového rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Penále bylo dosud považováno za daňovou přírážku, nikoli za trest. Jde o zásadní změnu pro daňovou

PRÁVNÍ AKTUALITY

praxi, protože finanční úřady nejprve vyměřují penále a teprve následně případně podávají trestní oznámení. Nejedná se o českou specifikum. Obdobný verdikt už vynesl Evropský soud pro lidská práva. Námitku dvojího trestu mohou uplatňovat jenom fyzické osoby. V případě právnických osob se penále vyměřuje právnícké osobě, ale trestně stíhán může být management.

(Ne)diskriminace zájemce o nájem

Realitní makléř nemůže vybírat nájemníky podle jejich etnické či jiné příslušnosti (Romové, zdravotně postižení, cizinci). Takovému pokynu vlastníka nemovitosti nemůže vyhovět. Rozhodl tak Okresní soud v Litoměřicích, který uložil realitní kanceláři povinnost omluvy, nepřiznal ale žalující požadované odškodnění.

Naopak sám vlastník bytu takovou možnost má. Může se zcela svobodně rozhodnout, komu svůj majetek pronajme, a své rozhodnutí nemusí navenek žádným způsobem zdůvodňovat.

Body za dopravní přestupky jsou trestem, nikoli administrativním opatřením

Rozhodl tak Nejvyšší správní soud. Toto průlomové rozhodnutí bude mít zásadní dopad na bodový

system. Nyní musí řidiči sami a za poplatek zjišťovat, zda jim byly v registru zaznamenány body, jinak se o tom dozví, až když dosáhnou dvanácti bodů a ztratí na rok řidičské oprávnění. Pokud je ale záznam bodů trestem, musí být řidič o trestu, tj. o záznamu bodů informován. Podle některých názorů musí být nejen informován, ale i obviněn, aby se mohl hájit. Ministerstvo dopravy proto připravuje změnu v administraci bodového systému.

JUDr. Ing. Dalibor Vítek

Odstoupení zaměstnavatele od konkurenční doložky

Konkurenční doložka je zaměstnavateli využívána poměrně často a je považována za nejúčinnější ochranu zaměstnavatele před konkurenční činností zaměstnance, nicméně ne všichni si plně uvědomují úskalí s ní spojená.

Přestože mezi zaměstnavateli převládá zažitý předpoklad, že konkurenční doložka může být kdykoli před skončením pracovního poměru ukončena odstoupením ze strany zaměstnavatele,

nelze v návaznosti na judikaturu Nejvyššího soudu ČR tento předpoklad potvrdit jako správný. Ze současné judikatury Nejvyššího soudu ČR, jež byla potvrzena i Ústavním soudem, totiž vyplývá, že zaměstnavatel může za podmínky, že pracovní poměr stále trvá, od konkurenční doložky odstoupit, avšak jen z důvodů stanovených zákonem či sjednaných mezi stranami. Soudy navíc shledaly za neplatné rovněž konkurenční doložky, v rámci kterých bylo výslovně ujednáno právo zaměstnavatele odstoupit od konkurenční doložky bez udání důvodu.

Zaměstnavatelé by rovněž při rozhodování, zda se svým zaměstnancem uzavřou konkurenční doložku, měli mít na paměti i další rozhodnutí Ústavního soudu, ve kterých Ústavní soud poukazuje na skutečnost, že prostřednictvím konkurenční doložky dochází k omezení základního práva zaměstnance na práci, a proto by měla být využívána přiměřeně a jen v nezbytně nutných případech.

Navýšení základní sazby minimální mzdy

Od 1. 1. 2016 nabude účinnosti novela Nařízení vlády č. 567/2006 Sb., čímž dojde k navýšení základní sazby minimální mzdy, nejnižší úrovně zaručené mzdy a sazby minimální mzdy a nejnižší úrovně zaručené mzdy při omezeném pracovním uplatnění zaměstnance.

PRÁVNÍ AKTUALITY

V případě základní sazby minimální mzdy pro stanovenou týdenní pracovní dobu 40 hodin se hodinová sazba zvyšuje z 55 Kč na 58,70 Kč a měsíční mzda se zvyšuje z 9 200 Kč na 9 900 Kč.

Mgr. Nikola Hlavatá

45. podzimní konference členů mezinárodní sítě advokátních kanceláří THE PARLEX GROUP

Ve dnech 6. až 8. 11.2015 se v pražském hotelu Rott uskutečnilo 45. podzimní pracovní setkání členů mezinárodní sítě advokátních kanceláří THE PARLEX GROUP, které v Praze pořádala česká advokátní kancelář Vítek & Mrázek, jediný člen této sítě z České republiky.

Skupina PARLEX získala pro rok 2015 ocenění Band 1 (nejvyšší ohodnocení) od renomované ratingové společnosti Chambers & Partners (Leading Law Firm Networks - Europe-wide) v kategorii evropské sítě právních kanceláří.

Podle informací od řídicího advokátní kanceláře Vítek & Mrázek, JUDr. Petra Mrázka, který je zároveň členem Management Committee PARLEXu, účastníci na svém setkání projednali možnosti rozšíření a posílení mezinárodní spolupráce v oblasti pracovního a obchodního práva včetně práva společností. V rámci setkání se uskutečnily i intenzivní pracovní schůzky specializovaných sekcí. Sekce Employment, zaměřená na pracovní právo, řešila otázky ukončení pracovního poměru a s tím související finanční zatížení zaměstnavatele v jednotlivých evropských zemích a sekce Corporate, zaměřené na korporátní záležitosti, se zabývala nejzajímavějšími transakcemi v oblasti akvizic a fúzí (M&A), ve kterých její členové poskytovali právní poradenství.

Konference se zúčastnil i Dr. Pavel Telička, bývalý hlavní vyjednávač přistoupení České republiky do EU, evropský komisař a nyní poslanec Evropského parlamentu, který přijal pozvání do diskuze. V rámci

své zajímavé prezentace se Pavel Telička zabýval zejména problematikou tzv. Better Regulation, respektive otázkami efektivity a nekonzistentní implementace EU legislativy v jednotlivých členských zemích, nicméně reagoval i na různé otázky, včetně toho, zda by pro EU bylo lepší nebo horší, kdyby došlo k vystoupení Velké Británie z EU (Brexit).

Setkání se uskutečnilo v rámci příprav na blížící se 22. výročí založení advokátní kanceláře Vítek & Mrázek (<http://www.vitek-mrazek.cz>), která na trhu právních služeb působí již od roku 1994. Vítek & Mrázek se zaměřuje zejména na obchodní právo, s důrazem na mezinárodní obchodní smlouvy včetně distribuce a obchodního zastoupení, hospodářské soutěže a mezinárodní přepravy. Profiluje se i v dalších oblastech, zejména v oblasti řešení sporů (včetně rozhodčího řízení), práva nemovitostí a jejich developmentu, insolvence, pracovního práva aj. Její účast

PRÁVNÍ AKTUALITY

v PARLEXu jí umožňuje zajistit rychlou a kvalifikovanou právní pomoc pro své klienty v rámci EU, ale i v jiných světových jurisdikcích.

PARLEX (<http://parlex.org/>) sdružuje právní kanceláře, které pokrývají významnou část Evropy s přidruženými členy z USA, Izraele a Malajsie. Jejimi členy je 30 nezávislých právních firem z 27 zemí specializovaných především na obchodní právo. Cílem je zajištění přístupu k nejlepší a operativní právní asistenci pro klienty svých členů při jejich obchodních aktivitách v celé Evropě i v dalších zemích. Pro účely zajištění kvalifikované a kvalitní právní pomoci v Číně nebo pro čínské klienty při jejich podnikatelských aktivitách v Evropě, zřídil její holandský člen, právní kancelář sídlící v Rotterdamu, „čínskou desku“, kterou nabídl i ostatním členům PARLEXu k využití pro jejich klienty.

Pro některé české advokáty může být zajímavé, že členem a jedním ze zakladatelů PARLEXu je též anglická kancelář Bates Wells Braithwaite, která na anglickém právním trhu představuje leadera v oblasti Charity law (právo v neziskovém sektoru). Lord Phillips of Sudbury, partner této kanceláře, je uznávanou osobností

a za svoji činnost na poli práva pro bono byl povýšen do šlechtického stavu. Několikrát přednášel i pro české advokáty na půdě České advokátní komory.

JUDr. Petr Mrázek